

PREHL'AD AKTIVÍT V ROKU 2017

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n. o.

1

Úvod

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n. o.

© CEREHIS

v Košiciach, 2017

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n. o. (CEREHIS) vzniklo v roku 2015. Svoju činnosť realizuje v dvoch sférach: vedeckej a popularizačno-vednej oblasti. Vedecká činnosť je zameraná na sa-

mostatnú výskumnú činnosť členov a na realizáciu odborných vedeckých konferencií. V oblasti popularizácie vedy sa zameriava na cyklus prednášok na témy spojené s religionistikou a históriou.

**„Svojím malým
dielom prispieť
k rozvoju
vzdelanosti
na Slovensku“**

Cieľom populárno-vedeckých prednášok je sprostredkovať vzťah medzi vedeckými pracovníkmi z oblasti religionistiky, histórie a ostatných humanitných vied so širokou verejnosťou a sprístupniť výsledky najnovších výskumov pre laických poslucháčov.

Týmto spôsobom chceme ponúknuť návštevníkom prednášok vedeckú perspektívu pohľadu na spoločenské fenomény súčasnosti ako aj minulosti.

Pri zodpovedaní naliehavých otázok spoločenského vývoja prezentujeme odborné znalosti pozvaných špecialistov, ktorí vyvracajú v populácii rozšírené a zľudovelé konšpiračné teórie.

Centrum pre religionistiku a historická štúdiá (CERHIS) je organizácia, ktorá združuje odborníkov z oblasti religionistiky, histórie a príbuzných vedných odborov.

2

Základné informácie

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

Naším cieľom je „bojovať proti náboženskej a etnickej intolerancii pomocou vzdelávania”

Hlavným cieľom spoločnosti je popularizácia výsledkov vedeckej činnosti v oblasti religionistiky a histórie. V oblasti religionistiky sa snažíme podporiť boj proti náboženskej intolerancii pomocou vzdelávania a kontaktu s odborníkmi na vybrané náboženské témy. V histórii sa snažíme podporiť záujem o poznanie minulosti a hľadať v nej súvislosti v miestnom a globálnom kontexte.

Naším cieľom je rozvíjať kritické myslenie v oblasti humanitných a spoločenských vied.

Naše aktivity:

prednáškové cykly, populárno-vedecké články, na stránke www.cerehis.sk vedieme odbornú knižnicu, na facebookovej stránke <http://facebook.com/cerehis> informujeme o novinkách v oblasti religionistiky a histórie.

Vedecká činnosť: konferencie, tvorba odborných štúdií a príprava odborných publikácií a monografií.

Spolupracujeme s:

hlavným partnerom odborných aj populárno-vedeckých podujatí: **Štátna vedecká knižnica v Košiciach**, a s vedeckými inštitúciami:

Univerzita Komenského v Bratislave, Masarykova univerzita v Brne, Univerzita Karlova v Prahe, Slovenská akadémia vied, Prešovská univerzita v Prešove a ďalšími.

Základné informácie

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

Názov organizácie:

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n. o.

Sídlo:

Stierova 3, 040 23 Košice

IČO: 50091069

DIČ: 2120165597

Bankové spojenie: Fio Banka

Číslo účtu: 2600927765/8330

IBAN: SK7983300000002600927765

BIC/SWIFT: FIOZSKBAXXX

Webstránka:

www.cerehis.sk

Kontakt:

info@cerehis.sk

cerehis@gmail.com

3

Ľudia

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

zľava: Mgr. Silvia Štubňová (Brown University, USA),
Mgr. Zdenka Bencúrová (riaditeľka CEREHIS)

Mgr. Zdenka Bencúrová

zakladateľka a riaditeľka CEREHIS

Vo svojom profesionálnom živote sa venuje téme náboženských zmien v období osvietenstva na Slovensku v dielach slovenských osvietenenských autorov. V súčasnosti dokončuje doktorát na ústave religionistiky Masarykovej univerzity v Brne. V CEREHIS sa venuje projektovému riadeniu a ľudským zdrojom. Je autorkou projektov Náboženstvá pod lupou, Košická egyptologická jeseň (v spolupráci s Mgr. Martinom Odlerom z nadácie Aigyptos) a konferencie Žena na tróne a ženy bez trónu.

Mgr. Dominika Nazarejová

výkonná asistentka riaditeľky CEREHIS

sa odborne zameriava na témy spojené s dejinami umenia. V súčasnosti pôsobí ako lektorka Múzea Vojtecha Löfflera v Košiciach. V CEREHISe zabezpečuje komunikáciu s médiami a spolupodieľa sa na chode organizácie. Podieľala sa na realizácii projektov Náboženstvá pod lupou a Košická egyptologická jeseň.

Mgr. Jana Malcovská, PhD.

sa vo svojom profesionálnom živote venuje témam novej náboženskej religiozity a sociológie náboženstva. Doktorát dokončila na Prešovskej univerzite v Prešove, kde a venovala aj pedagogickej a vedeckej činnosti. V CEREHISe sa venuje odborným témam. Spolupodieľala sa na príprave konferencie Žena na tróne a ženy bez trónu a spolupracuje pri konzultačnej činnosti.

Mgr. Radoslava Semanová

odborne pôsobí na ústave etnológie Slovenskej akadémie vied v Bratislave, kde v súčasnosti pracuje na svojej dizertačnej práci. Odborne sa venuje problematike pôsobenia moci a utvárania identity spoločnosti v období Normalizácie na príklade subkultúry trampov. V CEREHIS sa podieľala na realizácii cyklu Náboženstvá pod lupou.

Mgr. Ondrej Ficeri, PhD.

pôsobí od roku 2017 ako vedecký pracovník v Centre spoločenských a psychologických vied Slovenskej akadémie vied. Vo svojom výskume sa špecializuje na transkultúrne štúdiá a interetnické vzťahy v urbánnom prostredí so špecializáciou na Košice. Pre CEREHIS predniesol prednášku v rámci cyklu Náboženstvá pod lupou.

Mgr. Lucia Heldáková

odborne pôsobí ako interná doktorandka oddelenia histórie na Spoločenskovednom ústave Centra spoločenských a psychologických vied Slovenskej akadémie vied v Košiciach. Zaujíma sa o slovenské dejiny po druhej svetovej vojne, regionálne a kultúrne dejiny a tiež o dejiny národnostných menšín. V CEREHISE bola v organizačnom tíme konferencie Žena na tróne a ženy bez trónu.

Martin Varga

v CEREHISE pôsobí ako fotograf a grafik, je tvorca plagátov a banerov, ktoré organizácia používa pri propagácii svojich pripravovaných projektov.

Projekty v roku 2017

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

V roku 2017 sme realizovali

projekty zamerané pre širokú verejnosť:

Náboženstvá pod lupou

18. 1. 2017 - 21. 6. 2017

Cyklos šiestich prednášok na témy z oblasti religionistiky

Košická egyptologická jeseň

25. 10. 2017 - 20. 12. 2017

Cyklos troch prednášok o starovekom Egypte

A vedecké podujatie:

Medziodborová vedecká konferencia **Žena na tróne a ženy bez trónu**

29. 11. 2017

Konferencia venovaná osobnosti Márii Terézii vo svetle významného výročia (300. rokov narodenia Márie Terézie, dňa 13. mája 1717) a významných žien na území súčasného Slovenska a okolitých krajín, ktoré nemali moc ako slávna panovníčka, ale napriek tomu dokázali svojim životom a dielom prispieť k rozvoju umenia, literatúry a v spoločnosti tak zanechať svoju stopu v dejinách.

Náboženstvá pod lupou

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá n.o.,
v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou v Košiciach Vás pozýva
na cyklus prednášok

18. 1. 2017

Mgr. Lenka Horáková (Univerzita Komenského, Bratislava):
Svet mayov - odkryvanie tajomstiev stratenej civilizácie

15. 2. 2017

Mgr. Marie Peterková Hlouchová (Univerzita Karlova, Praha):
Staroegyptské náboženství

15. 3. 2017

Doc. Attila Kovács, Ph. D. (Univerzita Komenského, Bratislava):
Islam, islamizmus, islamofóbia : mýty a fakty

19. 4. 2017

Mgr. Zdenka Bencúrová (Masarykova Univerzita, Brno):
Náboženské reformy na Slovensku v období osvietenstva

17. 5. 2017

Mgr. Milan Fujda, Ph.D. (Masarykova Univerzita, Brno):
Tradice jako soubor zdrojů pro sociální mobilizaci
aneb jak o náboženství mluvit smysluplně

21. 6. 2017

Mgr. Ondrej Ficeri (Centrum spoločenských a psychologických vied,
Slovenská akadémia vied, Košice):
Košické náboženské obce ako inštitúcie nacionalizácie mesta v 1. polovici 20-teho storočia

Čas a miesto konania:
vždy o 16:30

Kultúrno-vzdelávacie centrum Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach
Pribinova 1, Košice

Mediálny partner:

www.cerehis.sk

www.historyweb.sk

www.svkk.sk

Cyklus prednášok Náboženstvá pod lupou bol realizovaný CEREHISom v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou v Košiciach v priestoroch vedeckej knižnice na Pribinovej č. 1 v Kultúrno - spoločenskom centre v termínoch od 18. 1. 2017 do 21. 6. 2017, každú tretiu stredu v mesiaci o 16:30. Prednášajúci boli vedeckí pracovníci z Univerzity Komenského v Bratislave, Univerzity Karlovej v Prahe, Masarykovej Univerzity v Brne a z Centra spoločenských a psychologických vied, Slovenskej akadémie vied v Košiciach.

Harmonogram prednášok:

18. 1. Mgr. Lenka Horáková (Univerzita Komenského, Bratislava): Svet mayov - odkryvanie tajomstiev stratenej civilizácie

15. 2. Mgr. Marie Peterková Hlouchová (Univerzita Karlova, Praha): Staroegyptské náboženství

15. 3. Doc. Attila Kovács, Ph. D. (Univerzita Komenského, Bratislava): Islam, islamizmus, islamofóbia

19. 4. Mgr. Zdenka Bencúrová (Masarykova Univerzita, Brno): Náboženské reformy na Slovensku v období osvietenstva

17. 5. Mgr. Milan Fujda, Ph.D. (Masarykova Univerzita, Brno): Tradice jako soubor zdrojů pro sociální mobilizaci aneb jak o náboženství mluvit smysluplně

21. 6. Mgr. Ondrej Ficeri (Centrum spoločenských a psychologických vied, Slovenská akadémia vied, Košice): Košické náboženské obce ako inštitúcie nacionalizácie mesta v 1. polovici 20. storočia

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá
Vás pozýva na prednáškový cyklus

NÁBOŽENSTVÁ POD LUPOU

Mgr. Lenka Horáková:
Svet Mayov
odkrývanie tajomstiev
stratenej civilizácie

18.1.2017 16:30
Kultúrno-vzdelávacie centrum ŠVKK,
Pribinova 1, Košice

vstupné dobrovoľné

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n.o.
v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou
v Košiciach
Vás pozývajú na prednáškový cyklus

NÁBOŽENSTVÁ POD LUPOU

Mgr. Marie Peterková Hloučová
**STAROEGYPTSKÉ
NÁBOŽENSTVÍ**

15.2.2017 16:30
Štátna vedecká knižnica v Košiciach
Kultúrno-vzdelávacie centrum,
Pribinova 1, Košice

Mediálny partner:
www.historyweb.sk

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n.o.
v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou
v Košiciach
Vás pozývajú na prednáškový cyklus

NÁBOŽENSTVÁ POD LUPOU

Doc. Attila Kovács, Ph. D.
(Univerzita Komenského, Bratislava):
**Islam, islamizmus,
islamofobia:
mýty a fakty**

15.3.2017 16:30
Štátna vedecká knižnica v Košiciach
Kultúrno-vzdelávacie centrum,
Pribinova 1, Košice

Mediálny partner:
www.historyweb.sk

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n.o.
v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou
v Košiciach
Vás pozývajú na prednáškový cyklus

NÁBOŽENSTVÁ POD LUPOU

Mgr. Zdenka Bencúrová
(Masarykova Univerzita, Brno)

**Náboženské reformy
na Slovensku v
období osvietenstva**

19.4.2017 16:30
Štátna vedecká knižnica v Košiciach
Kultúrno-vzdelávacie centrum,
Pribinova 1, Košice

Mediálny partner:
www.historyweb.sk

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n.o.
v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou
v Košiciach
Vás pozývajú na prednáškový cyklus

NÁBOŽENSTVÁ POD LUPOU

Ondrej Ficeri
(Centrum spoločenských
a psychologických vied,
Slovenská akadémia vied, Košice)

**Košické náboženské obce
ako inštitúcie
nacionalizácie mesta
v 1. polovici 20. storočia**

21.6.2017 16:30
Štátna vedecká knižnica v Košiciach
Kultúrno-vzdelávacie centrum,
Pribinova 1, Košice

Podujatie je súčasťou projektu „Budova Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach – rekonštrukcia“ spolufinancovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja „INVESTICIA DO VAŠEJ BUDUCNOSTI“.

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n.o.
v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou
v Košiciach
Vás pozývajú na prednáškový cyklus

NÁBOŽENSTVÁ POD LUPOU

Mgr. Milan Fújda, Ph.D.
(Masarykova Univerzita, Brno)

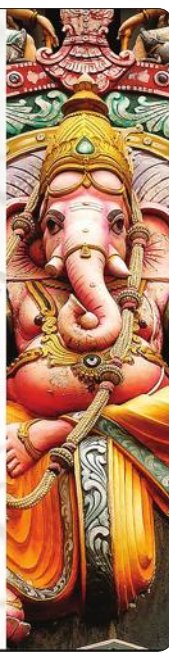
**Tradice jako soubor zdrojů
pro sociální mobilizaci
aneb jak o náboženství
mluvit smysluplně**

17.5.2017 16:30
Štátna vedecká knižnica v Košiciach
Kultúrno-vzdelávacie centrum,
Pribinova 1, Košice

Mediálny partner:
www.historyweb.sk

Svet Mayov

Odkrývanie tajomstiev starovekej civilizácie, 18. 1. 2017 (Mgr. Lenka Horáková)

Mgr. Lenka Horáková (katedra religionistiky, Univerzita Komenského, Bratislava)

Mayovia predstavovali jednu z najvyspelejších kultúr staroveku. Rozsiahle znalosti z astronómie sa premietli aj v sofistikovanom systéme kalendárov a monumentálnej architektúre. Rozlúštenie ich rozvinuté-

ho hieroglyfického písma umožňuje nahliadnuť do ich histórie, ale aj do náboženských predstáv. A ako to vlastne bolo s tým koncom sveta a krvavými obetami? Aj o tom bola januárová prednáška.

Staroegyptské náboženství

15. 2. 2017 (Mgr. Marie Peterková Hlouchová)

Ve starověkém Egyptě hrálo náboženství velmi významnou roli. Řecký historik Hérodotos dokonce označil Egyptany za nejzbožnější lidi tehdejšího světa. Víra v bohy prostupovala každou oblast života starých Egyptanů a naopak, náboženství vycházelo z toho, v čem lidé žili a s čím se neustále potýkali.

Přednáška představila základní charakteristiky náboženství země na Nilu a bude se také věnovat tomu, jak lidé své bohy vnímali, jak je zobrazovali a pojmenovávali.

Mgr. Marie Peterková Hlouchová
(egyptologický ústav, Univerzity Karlovy v Praze)

Islam, islamizmus, islamofóbia: mýty a fakty

15. 3. 2017 (Doc. Attila Kovács, PhD.)

Doc. Attila Kovács, PhD. (Katedra religionistiky, Univerzita Komenského v Bratislave)

Islám je v súčasnej dobe jedno z najviac diskutovaných náboženstiev, no debata, ktorá sa o isláme a muslimoch vytvorila, je často tendenčná a skreslená. Prednáška si kládla za cieľ objasniť a vysvetliť

niektoré kľúčové otázky tejto debaty a priniesť do verejnej diskusie o islame racionálny úsudok a argumenty a čeliť tak predsudkom a strachu, ktoré túto debatu do veľkej miery ovládli.

Náboženské reformy na Slovensku v období osvietenstva

19. 4. 2017 (Mgr. Zdenka Bencúrová – Masarykova Univerzita, Brno)

Obdobie osvietenstva so sebou prinieslo mnoho zmien v celej Európe. Výnimkou nebolo ani územie Slovenska. Počas panovania Márie Terézie bola spoločnosť konfrontovaná s realizáciou mnohých spoločensky zameraných reforiem (reforma súdnictva, školstva, zdravotníctva, urbárna reforma a iné). V duchu osvietenských zmien pokračoval aj Jozef II., ktorý sa v reformačnej činnosti zameriaval

na oblasť náboženstva. Medzi jeho najvýznamnejšie reformy patrilo zavedenie Tolerančného patentu, ktorým boli zrovnoprávnené náboženstvá evanjelického a. v., a kalvínskeho vyznania, a o rok neskôr Tolerančný patent pre židov, rozpustenie kontemplatívnych rádov a vytvorenie náboženského fondu, a pod. Procesom, ktoré sa odohrávali v spoločnosti bola venovaná aprílová prednáška.

Tradice jako soubor zdrojů pro sociální mobilizaci aneb jak o náboženství mluvit smysluplně

17. 5. 2017 (Mgr. Milan Fujda, PhD.)

Mgr. Milan Fujda, PhD.

Obrázek na stěně je třeba jednou za čas přemalovat, aby nevybledl a nezmizel. To samé platí pro tradici: má-li přežívat, musí se neustále měnit. V tom spočívá její paradoxní povaha. Dělá dojem, že tu byla vždy, pevná a neměnná, ale když se měnit přestane, zanikne se vzpomínkami babiček a starců, nebo ji potká osud starých kostí vystavených v muzeu. Každá její změna ale mění nejen ji, ale s ní i ty, pro něž je

důležitá. Tradice je věcí politiky. Neustále si ji chce někdo přisvojovat, postavit ji na svou stranu. A vždy se najdou ti, jimž je stejně drahá, ale mají s ní celkem jiné plány. Co dnes děláme, když se dovoláváme tradice? Jak tradici používáme? Proč je pro nás tak důležitá? To jsou otázky, jimž sme se věnovali v přednášce Tradice jako soubor zdrojů pro sociální mobilizaci aneb jak o náboženství mluvit smysluplně.

Košické náboženské obce ako inštitúcie nacionalizácie mesta v 1. polovici 20. storočia

21. 6. 2017 (Mgr. Ondrej Ficeri, PhD.)

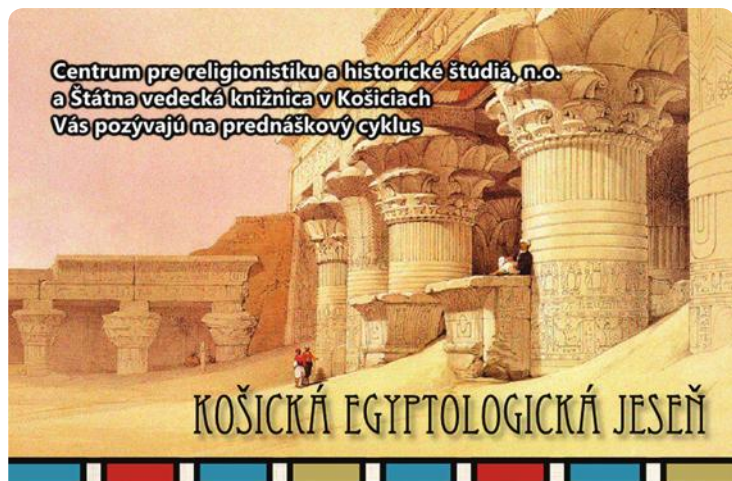
Mgr. Ondrej Ficeri, PhD. a Mgr. Lucia Heldáková

V priebehu 19. a 20. storočia prebiehal medzi maďarskými a (česko-) slovenskými politickými a intelektuálnymi elitami boj o „národnú“ príslušnosť strategického mesta Košice. Obe národné spoločenstvá sa snažili toto etnicky heterogénne mesto nacionalizovať vo svoj prospech. Prvým krokom bolo teritoriálne prisvojenie si mesta, nasledovala snaha o etnonacionalnú transformáciu identít tu žijúcich obyvateľov, snaha o zmenu vlastníckych pomerov, vrátane poštátne-nia verejnej správy, ale i dosadzo-

vania „národne spoľahlivých“ osôb do cirkevných inštitúcií. Do akej miery sa košické náboženské obce podieľali na nacionalizácii svojho sídelného mesta a do akej miery boli ochotné prihliadať na etnickú diverzitu vlastných veriacich? Boli medzi obcami nejaké rozdiely, a ak áno, aké, a ako sa rozlišovali v meniacich podmienkach striedajúcich sa mocensko-politických štruktúr? To sú otázky, na ktoré odpovede podala prednáška „Košické náboženské obce ako inštitúcie nacionalizácie mesta v 1. polovici 20. storočia“.

Košická egyptologická jeseň

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n.o.
a Štátna vedecká knižnica v Košiciach
Vás pozývajú na prednáškový cyklus

KOŠICKÁ EGYPTOLOGICKÁ JESEŇ

25. 10. 2017 o 16:30
Silvia Štubňová (Brown University, Rhode Island, USA):
Staroegyptské mýty o stvorení sveta a ľudstva

22. 11. 2017 o 16:30
Tatiana Votroubeková (Karlova Univerzita v Prahe):
Staroveký Egypt a Rímania

20. 12. 2017 o 16:30
Martin Odler (Karlova Univerzita v Prahe):
Kto postavil egyptské pyramídy?

Pribinova 1 Košice
Kultúrno-spoločenská sála
Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach

Vstupné: Dobrovoľné

www.cerehis.sk www.svk.sk

Staroegyptské mýty o stvorení sveta a ľudstva

25. 10. 2017 (Mgr. Silvia Štubňová)

Mgr. Silvia Štubňová

Dnes vieme, že náš domov, planéta Zem, je súčasťou Slnecnej sústavy, ktorá sa nachádza v galaxii Mliečna dráha, ktorá je len jednou z nespočetného množstva galaxií obývajúcich náš nekonečný a rozpínajúci sa vesmír. Avšak z čoho pozostával vesmír starovekých Egypťanov dávno pred vynálezom teleskopu? Ako si vysvetľovali prírodné javy bez poznatkov modernej fyziky? Ako vlastne vznikol celý vesmír a aké mal vlastnosti? Existovalo niečo pred samotným stvo-

rením? Čo podľa nich zapríčiňovalo striedania dňa a noci? V tejto prednáške sme si priblížili, ako Egypťania vnímali svoj svet okolo seba, ale aj to, ako premýšľali o tom, čo sa nachádza za ich viditeľným vesmírom. Staroegyptské úvahy o svete sú súčasťou kozmogonických mýtologických textov doložených od najstarších čias z rôznych lokalít. Práve prostredníctvom týchto mýtov sa dnes vieme najviac priblížiť filozofickému mysleniu starovekých Egypťanov.

Staroveký Egypt a Rimania

22. 11. 2017 (Mgr. Tatiana Votroubeková)

Mgr. Tatiana Votroubeková (ústav pre klasickú archeológiu, Univerzita Karlova v Praze)

Kontakty medzi starovekým Egyptom a Itáliou boli najprv skromné a limitovali sa len na dovoz luxusných predmetov. Až od obdobia helenizmu sa začal záujem o Egypt, jeho umenie a duchovné tradície prehlbovať a môžeme povedať, že od obdobia rímskeho cisárstva keď sa stal Egypt súčasťou impéria, Rimania podľahli egypt-

tománii. Orientálne náboženské kulty vo svojej helenizovanej podobe našli u obyvateľov Ríma, medzi aristokraciou i prostým ľudom Rímskej ríše veľký ohlas a stali sa módou. Čím tak veľmi fascinoval staroveký Egypt Rimanov? Nápovedou je, že ani súčasný človek sa od starovekého Rimana až tak veľmi nelíši...

Kto postavil egyptské pyramídy?

20. 12. 2017 (Mgr. Martin Odler)

Mgr. Martin Odler (Český egyptologický ústav, Univerzita Karlova v Praze)

Pyramídy sú fascinujúcimi výtvarmi staroegyptskej civilizácie. Sú dielami ľudských rúk a v prednáške sme sa zamerali na bohaté poznatky, ktoré dnes máme o ľuďoch, čo na stavbe pyramíd pracovali, buď ako profesionálni majstri staviteľia, alebo ako muži povolania slúžiť na hrubé práce. Povedali sme si aj o nedávnych nálezoch

papyrusov z lokality Vádí el-Džarf, ktoré vypovedajú o stavbe najväčšej, Chufuovej, pyramídy v 4. dynastii. Na záver sa poslucháči dozvedeli, ako prispeje pripravovaný projekt na Českom egyptologickom ústave FF UK k poznaniu medenej metalurgie pracovníkov na pyramídach v Gíze vo 4. dynastii.

Žena na tróne a ženy bez trónu

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n. o.
a Štátna vedecká knižnica v Košiciach
Vás pozývajú na interdisciplinárnu
vedeckú konferenciu

Žena na tróne a ženy bez trónu
pri príležitosti 300. výročia narodenia Márie Terézie

Konferencia sa uskutoční
29. novembra 2017
v Kultúrno-vzdelávacom centre
Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach, Pribinova č. 1

 www.cerehis.sk www.svkk.sk

Zľava riaditeľka CEREHIS Mgr. Zdenka Bencúrová a riaditeľ ŠVK v Košiciach JUDr. Ján Gašpar

Konferencia bola realizovaná v spolupráci Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach dňa 29. 11. 2017 v priestoroch Kultúrno vzdelávacieho centra na Pribinovej 1.

**Slávnostné
otvorenie
konferencie**

Mária Terézia patrí medzi najväčšie panovníčky a osobnosti v dejinách. Početné reformy, ktoré zaviedla pozitívne ovplyvnili aj spoločenský a kultúrny vývoj dnešného Slovenska.

Na území dnešného Slovenska a v stredoeurópskom priestore žilo mnoho významných žien, ktorým sa podarilo presadiť svoje nápady a názory v mužmi dominovanej patriarchálnej spoločnosti. Týmto „ženám bez trónu“ je venovaná len malá pozornosť v odborných kruhoch, nepíše sa o nich v učebniciach dejepisu a laickej verejnosti sú takmer neznáme. Konferencia otvorila priestor pre diskurz venovaný týmto osobnostiam.

Vystúpenie Dr. Évy Gyulai doc. na konferencii

Vďaka širokej centrálnej téme konferencia ponúkala priestor pre množstvo rôznorodých príspevkov z oblasti histórie, genealógie, numizmatiky, politiky či umenia. Celkovo odznelo 16 príspevkov, ktoré boli tematicky rozdelené do 2. blokov. Prvý blok bol venovaný osobnosti Márie Terézie pri príležitosti výročia 300. rokov od jej narodenia. V druhom bloku konferencia dala priestor zabudnutým osobnostiam, konkrétne ženám, ktoré zanechali stopu v dejinách, napriek tomu, že nedisponovali takou mocou ako významná panovníčka. Prvému bloku bol nakoniec venovaný len jeden príspevok, ktorý predniesol Ing. Jozef Slavkovský, CSc. V príspevku priblížil novodobé numizmatické artefakty venované Márii Terézii.

Druhý blok konferencie sa niesol v duchu „žien bez trónu“. Medzi príspevkami odzneli informácie o živote bieloruskej spisovateľky Larysy Henijuš, o emancipačnom konaní Terézie Pulszkyovej a spisovateľskej kariére Kamilly Borosnyay. Priestor sa dostal priblíženiu života a práce významnej spisovateľky a redaktorky Márie Bartóky ako aj genealógie rodu Berzevicyovcov, so zameraním na Andechsko-Meranskú Adelheid. Zaujímavý bol aj jediný príspevok konferencie prednesený v anglickom jazyku od Anett Ogoljuk-Berzsényi o zberateľkách v 18. storočí.

V druhom bloku odzneli príspevky venované testamentom Žofie Beczovej a jej postaveniu v rodine Andrassyovcov, ďalší príspevok približoval proces a dôvody beatifikácie Zity Bourbonsko-Parmskej. Prednáška o postavení ženy ako dôležitom činiteľovi v spoločenskom živote bola venovaná Terézii Vansovej a nemenej významná a zaujímavá bola prezentácia príspevku o Kristíne a Terézii Klobusiczky. Súčasťou konferencie boli aj príspevky z umeleckej oblasti. Priestor dostala konkrétne Mária Moyzesová a jej koncertné a divadelné vystúpenia a odznela prednáška zaoberajúca sa životom a tvorbou Oleny Mondičovej, prvej rusínskej sochárky.

Veľký ohlas mal príspevok so zreteľom na politický odkaz Olymp de Gouges, v ktorom sa autorka zameriava na postavenie žien vo Veľkej francúzskej revolúcii a po nej. V príspevku sa kladie dôraz na upovedomenie postavenia žien v spoločnosti na celom svete.

Konferencia „Žena na tróne a ženy bez trónu“ priniesla mnoho zaujímavých výsledkov a veríme, že ich autori budú v tejto téme pokračovať aj v ďalšom profesnom živote.

8

Partneri

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

V roku 2017 nás podporili:

Hlavný partner pri realizácii podujatí:

Hlavný mediálny partner:

Rok 2017 vnímame ako veľmi úspešný. Prednášky cyklu **Náboženstvá pod lupou** patria medzi najviac navštevované podujatia v Kultúrno-vzdelávacom centre Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach. Rovnako úspešne vnímame návštevnosť cyklu **Košická egyptologická jeseň**, ktorá do knižnice prilákala rekordné počty poslucháčov.

V roku 2018 by sme radi pre mesto Košice pripravili pokračovanie oboch cyklov prednášok.

S veľkým záujmom odbornej aj laickej verejnosti sme sa stretli aj pri realizácii konferencie **Žena na tróne a ženy bez trónu**. Uvedomili sme si, akú spoločenskú a vedeckú hodnotu majú témy zabudnutých osobností, o ktorých sa nepíše v učebniciach dejepisu. V roku 2018 by sme radi poskytli priestor pre široké spektrum bádateľov dejín obcí, aby prezentovali výsledky svojho výskumu týkajúceho sa rurálnej histórie. Za týmto účelom pripravujeme konferenciu **Obce v prevrate: mocenské a etnické zvraty na vidieku v rokoch 1918 - 1920**.

V roku 2018 budeme ďalej viesť **odbornú knižnicu** na našich stránkach, kde si nájdú návštevníci relevantné odborné časopisy s historickým a religionistickým obsahom.

Novinky z oblasti humanitných a spoločenských vied budeme naďalej zverejňovať na našej facebookovej stránke <http://facebook.com/cerehis>.

Naším cieľom je vytvoriť priestor pre odborníkov z oblasti humanitných vied a sprostredkovať ich vzájomnú interakciu.

Hlavným cieľom v roku 2018 je bojovať proti náboženskej a etnickej neznašanlivosti formou vzdelávania. Veríme, že záujem o podujatia bude pokračovať a my ich budeme môcť naďalej pripravovať pre obyvateľov a návštevníkov nášho mesta Košíc.

10

Záver

Centrum pre religionistiku
a historické štúdiá

V roku 2017 sa nám podarilo realizovať rad popularizačných aktivít zameraných na širokú verejnosť. V Košiciach doposiaľ absentovala organizácia, ktorá by poskytovala ľuďom vzdelávanie v oblasti svetových relígií.

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá sa pokúsilo sprostredkovať kontakt medzi laickou verejnosťou a odbornými pracovníkmi slovenských aj svetových univerzít.

Košice sa tak stali centrom pre rozvoj vedomostí a diskurzu na multikulturálne témy. Záujem verejnosti prevyšoval naše prvotné očakávanie. Priemerná účasť na prednáškach sa pohybovala okolo sto ľudí, čo je aj na slovenský priemer pri populárno-vedeckých aktivitách výrazný úspech.

Teší nás, že sme mohli tento kontakt medzi vedcami a širokou verejnosťou sprostredkovať.

Rovnako pozitívne hodnotíme aj účasť na medziodborovej konferencii Žena na tróne a ženy bez trónu. Konferencia sa stretla s medzinárodnou účasťou a mnoho z účastníkov sa dostalo do Košíc prvýkrát.

Sme radi, že sme v roku 2017 mohli reprezentovať mesto Košice ako mesto kultúry a vzdelanosti.

CEREHIS ďakuje za podporu organizáciám ako aj ľuďom, vďaka ktorým sa nám podarilo uskutočniť projekty v roku 2017. Ďakujeme **Štátnej vedeckej knižnici v Košiciach** za pomoc, podporu a poskytnutie priestorov Kultúrno-vzdelávacieho centra na našu činnosť. Poďakovanie patrí aj vedcom, ktorí prednášali pre CEREHIS v rámci prednáškových cyklov a všetkým našim spolupracovníkom a dobrovoľníkom.

Za mediálnu podporu ďakujeme **HistoryWeb.sk**. Za finančnú podporu chceme vyjadriť poďakovanie **mestu Košice** a organizácii **A-study.sk**.

Ďakujeme aj obyvateľom mesta Košíc a jeho okolia, že nás podporili svojou účasťou na podujatiach.

Tešíme sa na Vás v roku 2018!

CENTRUM PRE RELIGIONISTIKU A HISTORICKÉ ŠTÚDIÁ

NEZISKOVÁ ORGANIZÁCIA
WWW.CEREHIS.SK

Centrum pre religionistiku a historické štúdiá, n. o. („CEREHIS“)

je organizácia, ktorá združuje odborníkov z oblasti religionistiky, histórie a príbuzných vedných odborov.

Naším cieľom je rozvíjať kritické myslenie v oblasti humanitných vied, podnietiť záujem o históriu a bojovať proti náboženskej a etnickej intolerancii pomocou vzdelávania.

Naše aktivity:

prednáškové cykly, populárno-vedecké články,
na stránke www.cerehis.sk vedieme odbornú knižnicu,
na facebookovej stránke <http://facebook.com/cerehis> informujeme
o novinkách v oblasti religionistiky a histórie.

Odborné aktivity: konferencie, tvorba odborných štúdií a príprava
odborných publikácií a monografií

Spolupracujeme s:

hlavným partnerom odborných aj populárno-vedeckých podujatí:

Štátna vedecká knižnica v Košiciach,

a s vedeckými inštitúciami:

**Univerzita Komenského v Bratislave, Masarykova univerzita v Brne,
Univerzita Karlova v Prahe, Slovenská akadémia vied, Prešovská univerzita
v Prešove a ďalšími.**

Podporili nás:

**Mesto Košice, online časopis o histórii HistoryWeb.sk, jazyková škola A Study
a ďalší.**

Kontakt:

www.cerehis.sk

info@cerehis.sk